

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
протокол від 7 вересня 2020 р. № 2
в.о. завідувачки кафедри

(проф. Юлія Ушкаренко)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ (ЗА ПРОФІЛЕМ
СПРЯМУВАННЯ)

Освітня програма Туризм

першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 242 Туризм

Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Херсон 2020

Назва освітньої компоненти	Правове регулювання ведення бізнесу (за профілем спрямування) (ПРВБ)
Викладач	Юлія Ушкаренко (Julia Ushkarenko), доктор економічних наук, професор http://orcid.org/0000-0002-7231-5277
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FBP/ChairGenengineerTraining/main_components.aspx
Контактний телефон	(0552)326762
Email викладача:	JUshkarenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	Понеділок, 16:00-17:00, ауд. 306 або за призначеним часом

1. Анотація дисципліни: дисципліна включає теми, в яких розкриваються загальні положення ведення та правовий статус бізнесу, особливості вибору організаційно-правової форми організації бізнесу, правові засади створення бізнесу, державне регулювання ведення бізнесу, правові основи законодавчого регулювання конкуренції та монополії, правове регулювання банкрутства та юридична відповідальність за правопорушення в сфері підприємництва.

2. Мета та завдання курсу:

Метою є формування у студентів теоретично і емпірично обґрунтованих знань з правового регулювання ведення бізнесу, відповідальності, правого регулювання різних видів господарської діяльності, а також про об'єктивні закономірності ведення бізнесу.

Завдання:

- ознайомлення з необхідними джерелами законодавства, сприяння глибокого засвоєння законодавчого забезпечення ведення бізнесу;
- вивчення суті та форм ведення бізнесу в сучасних умовах;
- набуття навичок роботи з нормативними актами;
- застосування набутих знань у вирішенні практичних питань та практичних ситуацій у сфері правового регулювання ведення бізнесу;

- набуття навичок використовувати норми права при вирішенні конкретних професійних ситуацій у бізнесі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність – Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як у процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

К1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

К 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

К7 Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

К 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

К 26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

К 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПРН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 кредити / 90 годин	18	16	56

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2020/2021	II	242 Туризм	I	нормативний

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль). Програмний редактори MS Excel. Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Moodle.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися. У разі відсутності з поважних причин (через хворобу) необхідно надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час на консультаціях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. Реферати та тези доповідей, інші наукові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової

оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план,	Форма навчального заняття кількість годин (аудиторної та самостійної)	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Загальнотеоретичні положення ведення бізнесу.					
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 1. Теоретичні основи ведення бізнесу. 1.1. Потреба виникнення бізнесу 1.2. Сутність та основні ознаки бізнесу 1.3. Законодавче забезпечення ведення бізнесу	Лекція – 2 год.	1, 2, 4, 6, 9, 12, 14, 21-27	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 1. Теоретичні основи ведення бізнесу. 1.1. Потреба виникнення бізнесу 1.2. Сутність та основні ознаки бізнесу 1.3. Законодавче забезпечення ведення бізнесу	Семинар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 2, 4, 6, 9, 12, 14, 21-27	Індивідуальна робота	15
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 2. Підприємництво як елемент бізнесу. 2.1. Підприємництво: поняття, ознаки, принципи 2.2. Суб'єкти бізнесу 2.3. Рушійні сили розвитку бізнесу	Лекція – 2 год.	1, 3, 8-10, 12, 17-26	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 2. Підприємництво як елемент бізнесу. 2.1. Підприємництво: поняття, ознаки, принципи 2.2. Суб'єкти бізнесу 2.3. Рушійні сили розвитку бізнесу	Семинар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 3, 8-10, 12, 17-26	тести	5
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 3. Правовий статус бізнесу. 3.1. Права підприємця та обов'язки підприємця; 3.2. Державні гарантії свободи в бізнесі; 3.3. Додержання договірних обов'язків.	Лекція – 2 год.	1, 2, 3, 5, 9, 10-14	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального	Тема 3. Правовий статус бізнесу. 3.1. Права підприємця та обов'язки підприємця; 3.2. Державні гарантії свободи в	Семинар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 2, 3, 5, 9, 10-14	Самостійна робота	10

ого плану, розкладу занять	бізнесі; 3.3. Додержання договірних обов'язків.				
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 4. Вибір організаційно-правової форми організації бізнесу. 4.1. Одноосібне володіння та його характеристика; 4.2. Господарські товариства та умови їх функціонування; 4.3. Виробничі кооперативи та їх особливості; 4.4. Некомерційні організації та їх напрямки діяльності.	Лекція – 2 год.	1, 3-4, 7, 9-13, 22-29	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 4. Вибір організаційно-правової форми організації бізнесу. 4.1. Одноосібне володіння та його характеристика; 4.2. Господарські товариства та умови їх функціонування; 4.3. Виробничі кооперативи та їх особливості; 4.4. Некомерційні організації та їх напрямки діяльності.	Семінар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 3-4, 7, 9-13, 22-29	Доповідь	8
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 5. Правові засади створення бізнесу 5.1. Ідея та види діяльності 5.2. Засновницькі документи 5.3. Статутний фонд 5.4. Державна реєстрація 5.5. Припинення діяльності	Лекція – 2 год.	1, 2, 5, 8-14, 17-24, 25	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 5. Правові засади створення бізнесу 5.1. Ідея та види діяльності 5.2. Засновницькі документи 5.3. Статутний фонд 5.4. Державна реєстрація 5.5. Припинення діяльності	Семінар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 2, 5, 8-14, 17-24, 25	Контрольна робота	25
Модуль 2 Правове забезпечення ведення бізнесу					
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 6. Державне регулювання ведення бізнесу. 6.1. Поняття, суть і принципи державного регулювання ведення бізнесу 6.2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності 6.3. Державна підтримка розвитку бізнесу	Лекція – 2 год.	1, 2-5, 8, 9-16, 26, 34, 39	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального	Тема 6. Державне регулювання ведення бізнесу. 6.1. Поняття, суть і принципи	Семінар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 2-5, 8, 9-16, 26, 34, 39	Усне опитування	10

ого плану, розкладу занять	державного регулювання ведення бізнесу 6.2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності 6.3. Державна підтримка розвитку бізнесу				
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 7. Правові основи законодавчого регулювання конкуренції та монополій. 7.1. Економічна конкуренція: поняття та законодавче регулювання 7.2. Монополії та монопольне становище суб'єкта підприємництва 7.3. Поняття та види недобросовісної конкуренції 7.4. Порушення законодавства у сфері економічної конкуренції 7.5. Повноваження державних органів, що забезпечують захист та розвиток конкуренції в підприємницькій діяльності.	Лекція – 2 год.	1, 2, 3, 5-8, 9-13, 19, 23, 26-29	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 7. Правові основи законодавчого регулювання конкуренції та монополій. 7.1. Економічна конкуренція: поняття та законодавче регулювання 7.2. Монополії та монопольне становище суб'єкта підприємництва 7.3. Поняття та види недобросовісної конкуренції 7.4. Порушення законодавства у сфері економічної конкуренції 7.5. Повноваження державних органів, що забезпечують захист та розвиток конкуренції в підприємницькій діяльності.	Семінар – 2 год., самост. робота – 7 год.	1, 2, 3, 5-8, 9-13, 19, 23, 26-29	Презентація	7
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 8. Правове регулювання банкрутства. 8.1. Поняття банкрутства 8.2. Проведення у справах про банкрутство 8.3. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.	Лекція – 2 год.	2, 3, 5, 7, 9, 10, 12, 18-27, 32	Опрацювання лекційного матеріалу	
Згідно робочого навчального плану, розкладу занять	Тема 8. Правове регулювання банкрутства. 8.1. Поняття банкрутства 8.2. Проведення у справах про банкрутство 8.3. Процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.	Семінар – 2 год., самост. робота – 7 год.	2, 3, 5, 7, 9, 10, 12, 18-27, 32	Контрольна робота	20
Згідно робочого навчального плану,	Тема 9. Юридична відповідальність за правопорушення в сфері підприємництва. 9.1. Поняття, принципи, функції та види юридичної відповідальності у	Лекція – 2 год.	4,6, 7, 13, 14, 15, 19, 25, 26-28, 33-34	Опрацювання лекційного матеріалу	

розкладу занять	сфері підприємництва 9.2.Господарсько-правова відповідальність суб'єктів підприємництва 9.3.Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері підприємницької діяльності 9.4.Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері підприємництва				
--------------------	--	--	--	--	--

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Контрольна робота – 25 балів

Доповідь – 8 балів.

Тести (5 балів за 1 тест).

Самостійна робота – 10 балів.

Індивідуальні завдання – 1-15 балів.

Модуль 2. Назва та максимальна кількість балів за цей модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали

Контрольна робота – 20 балів

Презентація – 7 балів.

Усне опитування – 10 балів.

Студенти можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, підготовці презентації англomовної статті з аналізу даних, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах, неформальній та інформальній освіті (зокрема, COURSERA та ін.). за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач).

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є залік або диференційний залік

	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)	28	17	45
	- тестування	5		5
	- доповідь	8		8
	- індивідуальні завдання	15		15
	- усне опитування		10	10
	- презентація		7	7

2.	Самостійна робота	10		10
3.	Контрольна робота	25	20	45
	Разом балів	63	37	100
Вибіркові види діяльності (робіт)				
	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100		Excellent	Відмінно
82-89		Good	Добре
74-81			
64-73		Satisfactory	Задовільно
60-63			
35-59	X	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34			Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: Навч. посіб./МОН. – Київ: Знання, 2018. – 438 с.

2. Вітвіцький С. С. Основні принципи державного контролю підприємницької діяльності / С. С. Вітвіцький // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2014. – № 3. – С. 77–80.

3. Віхров О. П. Господарське право. Спеціальна частина : навч. посібн. / О. П. Віхров. – К. : Слово, 2014. – 344 с.

4. Галіахметов І. Концептуальні положення про підприємство в умовах розвитку цивільного права / І. Галіахметов // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 9. – С. 32.

5. Галіахметов І. Проблеми запровадження реєстрації прав власності на підприємство як об'єкт нерухомості / І. Галіахметов // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 3. – С. 31.

6. Гордієнко О. Малі підприємства: критерії правового статусу і проблеми його вдосконалення / О. Гордієнко // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 6. – С. 8.

7. Горленко В. Поняття кооперативу в Україні / В. Горленко // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 6. – С. 11–18.

8. Господарське право / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р. П. Бойчук та ін. ; заг. ред. Д. В. Задихайло, В. М. Пашкова. – Х.: Право, 2012. – 696 с.

9. Домробутова А. Договір підряду і правові наслідки неналежного виконання А. Домробутова // Юрид. Вісн. України. – 2013. – № 37. – С.14.

10. Дятленко Н. Особенности определения субъектов хозяйствования в Хозяйственном Кодексе Украины / Н. Дятленко // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 8. – С. 25–31.

11. Єлов В. Засновницькі документи про створення господарських об'єднань, їх зміст / В. Єлов // Право України. – 2016. – № 1. – С. 32–39.

12. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст] : навч. посіб./ за заг. ред. А. М. Мельникова [А. М. Мельников, О. А. Коваленко, Н. Б. Пундяк] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 200 с.

Додаткові

13. Mulder, K. Sustainable Development for engineers / K. Mulder. –Delft Un-ty of Technology, The Netherlands, 2006. –288 p

14. Каштанов О. Види антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання / О. Каштанов // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 8. – С. 47–50.

15. Красовська А. Державна реєстрація як умова реалізації права на підприємництво в Україні / А. Красовська // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 7. – С. 62.

16. Кривенко О. Ринок капіталу та холдинги в Україні / О. Кривенко // Юридичний вісник України. – 2013. – № 9. – С. 7.

17. Куркін М.В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів : навч. посібн. / В. Д. Понікаров, М. В. Куркін. – Х.: східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2015. – 412 с.

18. Липницький Д. Нове у відповідальності по Господарському Кодексу України / Г. Болотова, Д. Липницький // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 6. – С. 8–10.

19. Логвіненко Л. Аналіз процесів, пов'язаних з банкрутством підприємств / Л. Логвіненко // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 5. – С. 24.
20. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності: навч. посібн. / В. В. Луць. – К.: Атіка, 2014. – 194 с.
21. Мілаш В. Теоретичні аспекти тлумачення господарського договору: історія та сучасність / В. Мілаш // Підприємництво, господарство і право. – 2014. – № 5. – С. 31–35.
22. Омельченко А. В. Інвестиційне право: навч. посібн. / А. В. Омельченко. – К.: Атіка, 2013. – 176 с.
23. Онуфрієнко О. Правове становище саморегулюючих організацій на ринку цінних паперів / О. Онуфрієнко // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – № 1. – С. 79–81.
24. Основи господарського законодавства: Збірка основних законодавчих актів України / укл. Ж. О. Андрійченко, Г. М. Брусільцева, А. В. Галушко. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2016. – 480 с.
25. Понікаров В. Д., Андрійченко Ж. О. Господарське законодавство: Конспект лекцій / Ж. О. Андрійченко, В. Д. Понікаров. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2013. – 148 с.
26. Вінник О. М. Правове становище дочірніх підприємств / О. М. Вінник // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2014. – № 1. – С. 3–8.
27. Тарасенко О. Реформа системи банкрутства в Україні / О. Тарасенко. – К., 2017. – 142 с.

Інтернет-ресурси

28. Environmental Performance Index 2014 [Electron. resource] / Yale Center for Environmental Law & Policy. – Access link: <http://epi.yale.edu/>
29. Human Development Report 2007/2008. Fighting climate change: Human solidarity in a divided world [Electron. resource]. – Access link: http://hdr.undp.org/en/media/HDR_2007_2008_EN_Complete.pdf
30. ЦРТ-Україна: Цілі розвитку тисячоліття в Україні [Електрон. ресурс] // Представництво Організації Об'єднаних Націй в Україні. – URL: <http://www.ukraine2015.org.ua>
31. Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020". [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
32. Україна в глобальних рейтингах. [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/rating/index.html>
33. Васильєв В. М. До питання про юридичну відповідальність державного підприємства / В. М. Васильєв // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 87–93 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12vymvdp.pdf>
34. Татькова З. Ф. Відповідальність у формі застосування адміністративно-господарських санкцій / З. Ф. Татькова // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 998–1007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11tzfagc.pdf>

35. Шаренко М. С. Юридичні особи як платники податків / М. С. Шаренко // Форум права. – 2010. – № 1. – С. 406–415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-1/10smcjpp.pdf>

36. Електронні бази законодавства України: Інфодиск: „Законодавство України” (нормативно-правова база українською мовою – понад 80 000 документів); ЛИГА: ЗАКОН; Нормативні акти України (НАУ); Парус-Консультант; Юрист + Закон.

37. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua> ;
<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

38. База законодавства ЄС-EUR-Lex–<http://europa.eu.int/eur-lex/>

39. <http://ft.com> - Financial Times

40. www.businessweek.com - Business Week

41. www.economist.com - The Economist

42. www.europe.eu.int - Європейський союз

43. www.imf.org - Міжнародний валютний фонд

44. www.worldbank.org <http://www.worldbank.org/> - Світовий банк